

СУЧАСНІ ТRENДИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Лугова Л.О., Перепелова Т.В., Лунькова Ю.С., Силенко Б.Ю.

Полтавський державний медичний університет

Наведено нові тенденції в проведенні практичних занять з ортопедичної стоматології, заснованих на інтерактивному підході, що забезпечує зацікавленість студентів опануванням лікувально-діагностичної методології цієї дисципліни.

Ключові слова: ортопедична стоматологія, практичні заняття, інтерактивне навчання, візуалізація, інформатизація.

The article presents new trends in conducting practical classes in orthopedic dentistry, based on a interactive approach, which provides students with interest in mastering the therapeutic and diagnostic methodology of this discipline.

Key words: orthopedic dentistry, practical classes; interactive learning, visualization, informatization.

Нині, коли відбувається процес інтеграції України в європейський простір, засобом євроінтеграції медичної освіти стало впровадження в навчальний процес європейської кредитно-трансферної системи, що дозволяє досягти забезпечення якості медичної освіти і є шляхом запровадження стандартів, рекомендацій та основних інструментів для адаптації українських студентів і викладачів до системи навчання й викладання в Європі [2].

Ортопедична стоматологія – одна з найцікавіших, але й найскладніших дисциплін, які викладаються студентам стоматологічних факультетів медичних ЗВО. На кафедрі ортопедичної стоматології використовуються різні методи викладання: практичні заняття, лекції; закріплення практичних і теоретичних знань у процесі виробничої практики на базі університетської клініки; навчання студентів навичок знаходити й використовувати інформацію в мережі «Інтернет».

Практичне заняття – це форма навчання, за якої студенти мають найближчий контакт із викладачем і реальною лікарською діяльністю [4]. Саме на практичних заняттях викладач може й має забезпечувати кероване формування дій і понять. Удосконалення методики викладання й дидактичного наповнення практичних занять з ортопедичної стоматології стало актуальним завданням підвищення компетентності майбутніх лікарів-стоматологів із цієї дисципліни.

Мета роботи – проаналізувати тенденції вдосконалення методики викладання ортопедичної стоматології під час практичних занять.

Ознайомлення студентів із цією дисципліною передбачає вивчення профілактичних і системоутворювальних аспектів ортопедичної стоматології. Для підвищення якості викладання дисципліни і зростання рівня знань студентів активно реалізуються тенденції до запровадження інтерактивних методів навчання, методик візуалізації навчального процесу й інформаційних технологій [1].

На сучасному рівні опанування предмета базується не лише на засвоєнні теоретичних знань, а й на особистій участі студентів у діагностично-лікувальному процесі. Запровадження компетентнісного підходу до викладання дисципліни починається з перших практичних занять. У полі зору постійно перебувають питання діагностики захворювань, установлення на її основі правильного діагнозу, складання плану лікування хворого відповідно до встановленого діагнозу й опанування студентами практичних умінь і навичок, які дозволяють кваліфіковано виконувати намічений план лікування.

Візуалізація викладання здійснюється за допомогою використання демонстраційних ортопедичних апаратів і наборів для проведення практичних занять [1; 3]. Передбачені також практичні заняття, які проводяться в зуботехнічній лабораторії та спрямовані на ознайомлення з організацією роботи цього підрозділу ортопедичного відділення стоматологічної поліклініки.

Інформаційні технології, які відображають активний процес діджиталізації українського суспільства, можуть запроваджуватись у навчальний процес на практичних заняттях як оволодіння комп'ютерними програмами для ведення електронних карток хворих на всіх етапах ортопедичного лікування [1].

Для більш повного й цілісного засвоєння теоретичних знань на кожному занятті демонструються клінічні випадки за окремими видами ортопедичної патології, але на заняття, присвячені рідкісним нозологічним формам ортопедичної патології, не завжди можливо запросити таких хворих і показати їх студентам. У такому випадку доцільно активно використовувати інформаційні технології у вигляді відвідування профільних ортопедичних сайтів та імітаційних курсів через інтернет [1].

За допомогою персональних комп'ютерів і спеціалізованих програм у 3D- форматі можна інтегрувати різні методи діагностики й реабілітації в процесі лікування «віртуального пацієнта». З розвитком цієї технології застосування віртуальної реальності стає все більш широким. У майбутньому, у поєднанні з великими хмарними сервісами і 5G-технологіями стоматологічні симулятори зможуть надавати студентам індивідуальну допомогу в навчанні, а їхні функції стануть різноманітнішими [6]. Програми 3D-освіти покращують просторові здібності студентів, їхню інтерактивність, критичне мислення й дозволяють клінічні кореляції з іншими стоматологічними дисциплінами. Довірена реальність у 3D-візуалізації полегшує планування лікування за допомогою програм фіксованого або знімного протезування [7].

Крім візуалізації й цифровізації, сучасні тенденції в проведенні практичних занять з ортопедичної стоматології передбачають широке впровадження інтерактивних методів навчання [5]. Суть цих методів полягає в тому, що вони орієнтовані не лише на широку взаємодію між викладачем і студентами, а й на взаємодію між самими студентами. Їхня особливість полягає в тому, що передбачається активне домінування студентів у процесі навчання, роль педагога зводиться до спрямування їхньої діяльності на досягнення поставленої мети заняття. Викладач займається розробкою плану заняття, найчастіше це інтерактивні завдання і вправи, у процесі виконання яких засвоюється навчальний матеріал. Характерними рисами інтерактивного методу є можливість неформальної

дискусії, вільне викладення матеріалу, наявність групових завдань, що вимагають колективних зусиль. Інтерактивні методи включають метод проблемного викладу, презентації, дискусії, кейс-стаді, метод «мозкового штурму», роботу в групах, метод критичного мислення, анкетування, бліц-опитування, метод ділової (рольової) гри.

Серед перелічених методів на особливу увагу заслуговує метод «кейс-стаді», або «метод конкретних ситуацій» [4]. Його суть полягає в тому, що викладачі та студенти беруть участь у безпосередньому обговоренні конкретних ситуацій і завдань. Кейси, які зазвичай готуються письмово і складені на реальній фактичній базі, читаються й обговорюються студентами, викладач ставить запитання, фіксує відповіді, підтримує дискусію, не нав'язуючи свою думку. Будь-який кейс дає можливість викладачеві використовувати його на різних етапах навчального процесу: на стадії навчання, на стадії перевірки результатів навчання.

Під час практичних занять з ортопедичної стоматології, особливо в період підготовки до іспитів, ефективним є використання «міні-кейсів» із єдиним можливим рішенням (ситуаційних задач). У ході роботи над таким «міні-кейсом» студенти читають і аналізують запропоновану ситуацію; розмірковують над суттю проблеми, пропонують рішення. Цей метод сприяє розвитку вміння аналізувати ситуації й вибирати оптимальний варіант. Якщо протягом усього курсу вивчення дисципліни такий підхід застосовується багаторазово, у студента виробляється стійка навичка вирішення практичних завдань, зникає страх помилитися.

Підбиваючи підсумок, можна дійти висновку, що сучасна модель викладання ортопедичної стоматології під час практичних занять має поєднувати в собі й перевірнені часом директивні методи, і новий інтерактивний підхід з елементами візуалізації й інформатизації, спрямований пробудження інтересу в студентів, залучення їх у освітній процес, що має сприяти вирішенню головного завдання – підготовки кваліфікованого, творчо мислячого лікаря-стоматолога.

Список використаної літератури

1. Дорубець А.Д., Ілик Р.Р., Лабунець В. А. Сучасні методики викладання ортопедичної стоматології студентам стоматологічного факультету. Інновації в стоматології. 2016. №2 (12). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/suchasni-metodiki-vikladannya-ortopedichnoyi-stomatologii-i-studentam-stomatologichnogo-fakultetu> (дата звернення 07.11.2021).
2. Дюдін, І., Томілін, В., Перешивайлова, І., Погоріла, А. Удосконалення сучасних методів викладання на кафедрі ортопедичної стоматології ХНМУ. Експериментальна та клінічна стоматологія. 2019. Грудень. С. 38–42. URL: <https://doi.org/10.35339/ecd.2019.1-2.38-42> (дата звернення 07.11.2021).
3. Нурумбетова С. М. Інноваційні методики обучения ортопедической стоматологии. Наука и техника Казахстана. 2007. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsionnye-metodiki-obucheniya-ortopedi-cheskoy-stomatologii002E> (дата об'єкції: 07.11.2021).
4. Окисюк Ю. В., Атаманчук О. В., Рожко М. М. Досвід імітаційних методів викладання дитячої терапевтичної стоматології. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2019. Т. 19 № 2: С. 202–206. DOI: 10.31718/2077-1096.19.2.202.
5. Янішен І. В., Дюдін І. Л., Томілін В. Г., Перешивайлова І. О. Сучасні методи навчання студентів з дисципліни «Ортопедична стоматологія». Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 15-16 травня 2020 р. Харків, 2020. С. 92–95.
6. Li Y., Ye H., Ye F., Liu Y., Lv L., Zhang P., Zhang X., Zhou Y. The current situation and future prospects of simulators in dental education. J Med Internet Res. 2021. Vol. 23, No. 4. e23635. DOI: 10.2196/23635.
7. Zitzmann N. U., Matthiesson L., Ohla H., Joda T. Digital undergraduate education in dentistry: a systematic review. Int J Environ Res Public Health. 2020. Vol. 17, No. 9. 3269. DOI: 10.3390/ijerph17093269.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Луценко О.А.

Майбутнім фахівцям багатьох галузей, зокрема й медичної, необхідно навчитися безпомилково відбирати, адаптувати й технологічно грамотно опрацьовувати інформацію відповідно до власних потреб і поставлених завдань для опанування освітніх компонент.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, здобувач вищої освіти.

Future specialists in many fields, including medicine, need to learn to accurately select, adapt and technologically process information in accordance with their own needs and objectives in mastering the educational components.

Key words: information and communication technologies, higher education seeker.

У сучасному суспільстві одним із основних знарядь праці стає комп'ютер як своєрідне ядро інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) [4]. Майбутнім фахівцям багатьох галузей, зокрема й медичної, передусім необхідно навчитися безпомилково відбирати, адаптувати й технологічно грамотно опрацьовувати інформацію відповідно до власних потреб і поставлених завдань для опанування освітніх компонент.

Широке впровадження ІКТ, на нашу думку, покращить знання здобувачів вищої освіти й дасть можливість підготуватись належним чином до складання «Крок 1. Загальна лікарська підготовка» і «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» [1; 2].

Сучасні ІКТ охоплюють: інтернет-технології – технології розробки, створення й підтримки різних інформаційних ресурсів у комп'ютерній мережі «Інтернет», зокрема сайтів, блогів, форумів, чатів, електронних бібліотек і енциклопедій; мультимедійні програмні засоби – педагогічні програмні засоби загального призначення; офісне і спеціалізоване програмне забезпечення – програми для роботи з текстом, електронними таблицями, програми для обробки фото- і відеофайлів; електронні підручники й посібники – текстова і графічна інформація. Окремо слід віді-